

Fruits of the Nile

Figuur 1: © Tropical Wholefoods

Inhoudsopgave

1. Fruits of the Nile.....	2
2. Oogst.....	6
3. Uganda.....	8

1. Fruits of the Nile

Belangrijkste feiten

Tropical Wholefoods koopt gedroogde bananen en ananasschijven van Fruits of the Nile
De boeren en producenten van Fruits of the Nile komen uit het zuiden en midden van Uganda
Missie van Fruits of the Nile is het verbeteren van de inkomsten en kansen van de boeren
Fruits of the Nile werkt met zo'n 500 boeren en 100 producenten

Voorgeschiedenis

De bevolking van Uganda is grotendeels afhankelijk van de landbouw. Een gezin heeft gemiddeld zo'n drie tot vier hectare land. Hierop worden plantaan (familie van de bananenboom), bananen, ananas en papaja's verbouwd voor eigen gebruik. In het gunstige klimaat in het zuiden en midden van Uganda doet het fruit het goed: veel boeren hebben een overschot. Het fruit dat ze niet zelf opeten, zouden ze graag verkopen. Voor de komst van Fruits of the Nile was dit echter zeer moeilijk. Er was nauwelijks een lokale vraag en transport van het fruit was voor de boeren amper rendabel. Een groot deel van het fruit rotte daarom op de akkers weg.

Figuur 2: Een veld met ananasplanten in Uganda © Tropical Wholefoods

Fruits of the Nile is opgericht in 1990 om iets te doen met dit overvloedige fruit dat op de akkers wegroete. Aanvankelijk probeerde men het fruit vers te exporteren, maar dit mislukte. Daarom besloot men zich te richten op gedroogd fruit. Het fruit wordt in Uganda zelf gedroogd en verwerkt. Dit heeft verschillende voordelen:

- *Economische voordelen:* gedroogd fruit is lang houdbaar. Ook in het hoogseizoen als er veel fruit tegelijk rijp is, bederft er hierdoor geen fruit meer en gaat er daarmee geen inkomen verloren. Het fruit hoeft bovendien niet meteen geëxporteerd te worden. Hierdoor kan er meer fruit tegelijk worden geëxporteerd. Ook dit bespaart geld.
- *Sociale voordelen:* Doordat de verwerking van het fruit in Uganda plaatsvindt, komt er meer geld ten goede aan Afrika zelf. Het zorgt bovendien voor extra werkgelegenheid.
- *Voordelen voor het milieu:* Gedroogd fruit is lang houdbaar en kan per schip (i.p.v. per vliegtuig) naar het westen worden vervoerd. Het hoeft ook niet gekoeld te worden opgeslagen. Gedroogd fruit is bovendien compacter dan vers fruit en neemt dus minder ruimte in. Hierdoor zijn er minder vrachtwagens nodig om het fruit naar de haven te vervoeren en kan er meer fruit in één container.

Figuur 3: Een bananenboer © Tropical Wholefoods

Het fruit wordt gedroogd door de zon. Dit biedt extra economische voordelen: het is goedkoop en betrouwbaar. Het sluit bovendien goed aan bij de situatie in Uganda. De meeste boeren hebben nauwelijks toegang tot elektriciteit en banken geven liever geen leningen voor het aanschaffen van landbouwmaterialen. Dit maakt het vrijwel onmogelijk om de boeren te voorzien van high-tech materiaal voor het drogen van fruit.

Geschiedenis

1990: Fruits of the Nile wordt opgericht.

1992: De eerste lading gedroogd fruit wordt geëxporteerd naar Europa.

2008: Fruits of the Nile wint de Ashden Award for Sustainable Energy, de meest toonaangevende prijs ter wereld voor duurzame projecten. De jury van de Ashden Award noemt Fruits of the Nile een baanbrekend project voor duurzame energie in Afrika, Azië en Latijns Amerika.

2011: Fruits of the Nile wordt officieel fairtrade gecertificeerd.

Figuur 4: gedroogde kruisbessen © Tropical Wholefoods

Algemeen

Fruits of the Nile levert gedroogde banaan en ananasschijven aan Tropical Wholefoods. Het heeft een netwerk van 500 boeren en 139 producenten. Zo'n 70% hiervan is vrouw. De boeren verbouwen het fruit. De producenten kopen het fruit van boeren in de buurt en drogen het. Veel producenten hebben één tot vijf mensen in dienst. Een klein deel van de producenten is tegelijk ook boer en verbouwt zijn/haar eigen fruit. Sommige producenten hebben zich verenigd in groepen om grotere projecten te kunnen realiseren. Wanneer het fruit gedroogd is, wordt het gecontroleerd, gesorteerd en verpakt in de fabriek in Njeru. Hier werken zo'n 30 mensen.

Fruits of the Nile is bezig met de omslag naar biologische landbouw. Van de 500 boeren zijn er inmiddels zo'n 400 biologisch gecertificeerd. De overige boeren zullen zo snel mogelijk volgen. In 2009 heeft Fruits of the Nile zijn eerste lading biologisch gecertificeerd fruit geëxporteerd. Tropical Wholefoods heeft de omslag naar biologische landbouw ondersteund met training en financiële middelen.

Sinds 2010 experimenteert Fruits of the Nile met het verbouwen van aardbeien, bosbessen, Kaapse kruisbessen en frambozen. De reden hiervoor is dat zij met maar twee producten (ananas en banaan)

erg gevoelig is voor veranderingen in vraag, prijsschommelingen e.d. De teelt van aardbeien en kruisbessen lijkt het meest succesvol en zal in de toekomst worden voortgezet.

Fruits of the Nile heeft verschillende andere initiatieven in Afrika geholpen met de kennis die zij sinds 1990 heeft opgedaan. Zo heeft zij o.a. mangoproducenten uit Burkina Faso en producenten van banaan en ananas uit Tanzania geadviseerd.

Belangrijkste feiten

De boeren in het zuiden en midden van Uganda leven grotendeels zelfvoorzienend.

Het fruit dat ze zelf niet opeten zouden ze graag verkopen.

De boeren zijn arm en extra inkomsten zijn altijd meer dan welkom.

Maar er is nauwelijks een lokale vraag en transport van het fruit is voor de boeren niet rendabel.

Fruits of the Nile stelt de boeren in staat hun fruit te exporteren.

De boeren en producenten hebben nu een goed en stabiel inkomen.

Hun levensstandaard is substantieel verbeterd en hun kinderen kunnen naar school.

Leefbaar loon

De boeren in het zuiden en midden van Uganda zijn arm en extra inkomsten zijn altijd meer dan welkom. Voor de komst van Fruits of the Nile probeerden de boeren hun overvloedige fruit ook al te verkopen, maar dit was nauwelijks rendabel. Te voet of per fiets brachten de boeren hun fruit over onverharde wegen naar één van de lokale markten. Dit was een lange reis. Wanneer het regende, waren veel van de wegen bovendien moeilijk begaanbaar. Op de lokale markten verkochten de boeren hun fruit aan handelaren.¹ De prijs van het fruit wisselde sterk, dit maakte het inkomen van de boeren erg onzeker. In het hoogseizoen, wanneer er een overvloed aan fruit was, zakte de prijs van het fruit naar een dieptepunt.

Figuur 5: een medewerker sorteert gedroogde ananas
© Tropical Wholefoods

Dankzij Fruits of the Nile hebben de boeren nu een veel stabiel inkomen. Ze weten dat ze voor langere tijd op Fruits of the Nile kunnen rekenen. De boeren, producenten en de werknemers in de fabriek

¹ Vanaf de lokale markten werd het fruit per vrachtwagen vervoerd naar één van de stedelijke centra. Daar werd het fruit verkocht.

verdienen ongeveer tien keer zo veel als een gemiddelde Oegandeese. De extra inkomsten gebruiken zij voornamelijk voor de educatie van hun kinderen. Sommige producenten hebben daarnaast verbeteringen aan hun huis aangebracht en meer land of vee gekocht. Een groep producenten heeft de winst geïnvesteerd in het oprichten van scholen, een andere groep producenten in het handhaven en uitbreiden van de lokale gezondheidszorg.

In Uganda gaat slechts één op de vijf kinderen naar de basisschool. Van de boeren en producenten die leveren aan Fruits of the Nile gaan alle kinderen naar de basisschool. Verschillende boeren en producenten hebben één of meer kinderen die verder hebben geleerd en aan de universiteit studeren. Dit is bijzonder, vooral als je bedenkt dat in Ghana slechts 2000 mensen per jaar afstuderen (op een bevolking van 30 miljoen). De producenten zelf moeten een klein bedrijf leiden en leren allerlei ondernemersvaardigheden.

Figuur 6: Een bananenboom © Tropical Wholefoods

Voorals mensen die in Uganda normaal gesproken weinig kansen hebben, profiteren van Fruits of the Nile. Dit zijn bijvoorbeeld mensen die geen eigen land bezitten. In een land waar de meeste mensen zelfvoorzienend zijn, is het voor hen heel moeilijk. Dankzij Fruits of the Nile kunnen zij als producent hun geld verdienen. Voor het drogen van fruit is namelijk niet veel land nodig, vaak mogen producenten een stuk brak land van een naburige boer gebruiken. Vrouwen en jonge mensen hebben dankzij hun werk als producent hun onafhankelijkheid en status vergroot. Voor de komst van Fruits of the Nile waren zij afhankelijk van hun mannen of ouders. Een weduwe, die het normaal gesproken niet redt zonder haar man, kan nu als boer of producent de kost verdienen en voor haar kinderen zorgen. Mensen met HIV/AIDS worden in Uganda vaak verstoten door hun omgeving uit onwetendheid over de ziekte. Dankzij Fruits of the Nile hebben deze mensen weer perspectief en een inkomen. Een groep producenten zorgt, naast hun eigen kinderen, voor één of meerdere wezen. Dit maakt het moeilijk om voldoende geld te verdienen. Dankzij Fruits of the Nile is dit toch mogelijk. De mensen in de naaste omgeving van de

boeren en producenten zien hoe goed het hen gaat. Inmiddels zijn er veel meer mensen die ook voor Fruits of the Nile willen werken, er is zelfs een wachtlijst.

Fairtrade toeslag

Fruits of the Nile heeft zijn eerste fairtrade toeslag ontvangen in 2011. Momenteel is men aan het overleggen over de bestemming voor dit geld. Fruits of the Nile heeft daarnaast enkele donaties gekregen en een bedrag als onderdeel van de Ashden award. Dit geld heeft Fruits of the Nile geïnvesteerd in machines, software training en betere kwaliteits- en productiesystemen.

De electriciteit voor heel Uganda wordt opgewekt met waterkracht d.m.v. een dam in het Victoriameer. De laatste jaren is er steeds meer electriciteit nodig terwijl het water in het Victoriameer zakt. De industrie van Ghana bevindt zich in Kampala of Njeru, vlakbij het Victoriameer, maar zelfs daar is er steeds vaker geen electriciteit. Op het dak van de fabriek van Fruits of the Nile in Njeru zijn zonnepanelen aangelegd. Dankzij deze zonnepanelen kan er bij uitval van elektriciteit gewoon worden doorgewerkt in de fabriek.

Figuur 7: Kinderen kijken toe naar werkzaamheden op het land.
© Tropical Wholefoods

2. Oogst

De producent

Voordat een producent met zijn of haar werk mag beginnen, komt er iemand van Fruits of the Nile langs. Hij/zij kijkt of het huis groot en schoon genoeg is, of er schoon water in de buurt is, of de toevoer van fruit veilig gesteld is en de producent een klein bedrijfje kan leiden. Als dit allemaal in orde is, wordt de producent getraind door iemand van Fruits of the Nile. Bij deze training komen zaken als hygiëne, biologisch produceren en het leiden van een klein bedrijf aan de orde. Als deze training succesvol verlopen is, wordt de producent toegelaten tot het netwerk van Fruits of the Nile.

Als een groot deel van het fruit van een producent regelmatig wordt afgekeurd, komt er iemand van fruit of the Nile naar de producent om het probleem op te lossen. Soms worden producenten hiervoor opnieuw getraind. Op deze manier heeft men nooit een producent hoeven afwijzen.

Oogst

Gedroogd fruit kent twee belangrijke oogstperiodes: van mei tot september en van november tot februari. De boeren en producenten die de banaan leveren, komen uit het zuiden van Uganda. De ananas wordt verbouwd in het westen van Uganda, vlakbij Njeru, de locatie van de fabriek.

De producent verzamelt het fruit van zijn eigen land of koopt het fruit van boeren in de buurt die aangesloten zijn bij Fruits of the Nile. Wanneer het fruit rijp genoeg is, wordt het gewassen en met de hand in plakken gesneden. De plakken worden op kunststof rooster gelegd dat vervolgens in de droogkast wordt geplaatst. Een volle droogkast bevat zo'n 20-30 kilo vers fruit, verspreid over vier roosters. De producenten hebben gemiddeld zo'n vijf droogkasten.

Figuur 8: Bananen liggen te drogen in een droogkast © Tropical Wholefoods

Op een zonnige dag wordt het fruit van een volle droogkast in twee dagen gedroogd. Als het bewolkt is, droogt het fruit minder snel. Om te voorkomen dat het drogen teveel tijd kost, worden er minder roosters in de droogkast geplaatst. Want als het drogen langer dan vijf dagen duurt, verkleurt het fruit. Het wordt dan niet geaccepteerd door Fruits of the Nile.

Een getrainde producent kan voelen of het fruit voldoende gedroogd is. Hiervoor pakt hij een stuk fruit van een onderlegger en scheurt of knijpt erin. Zo voelt hij of er nog water in het fruit zit. Het gedroogde fruit van een volle droger weegt samen nog slechts 5 tot 12 kilo.

Als het fruit gedroogd is, wordt het door de producent verpakt. Vervolgens wordt het opgeslagen tot de producent voldoende fruit heeft verzameld voor transport naar de fabriek van Fruits of the Nile. De producent mag zijn gedroogd fruit maximaal 3 weken opslaan. De producenten uit het zuiden van Uganda moeten een dag reizen om bij de fabriek te komen. Vaak nemen zij ook fruit van bevriende producenten mee.

Figuur 9: Een producent van aardbeien en kruisbessen, met op de achtergrond droogkasten.

De fabriek

Wanneer de producenten bij de fabriek aankomen, worden de zakken met fruit gecontroleerd op kwaliteit. Wanneer het fruit in de zak beschadigd of vochtig is of de verkeerde kleur heeft, wordt de zak afgekeurd. De overige zakken worden opnieuw verpakt en gemarkeerd met de datum en de code van de producent. Het fruit wordt gewogen en vervolgens krijgen de producenten betaald.

Daarna wordt het fruit in de sorteerruimte gedetailleerder gecontroleerd: het wordt op tafels uitgespreid en gesorteerd. Fruit dat stoffig of verkleurd is of aangevreten door insecten wordt apart gelegd. Het fruit van goede kwaliteit wordt verpakt en opnieuw gemarkeerd. Van elke sorteertafel wordt een verslag bijgehouden met daarop:

- de naam van de sorteerder
- de naam van de producent
- het gewicht van het afgewezen fruit
- de reden van afwijzing

Problemen met fabrieksarbeiders of producenten kunnen op deze manier snel worden opgemerkt en verholpen. Het bedrag voor het afgewezen fruit per producent wordt bij de volgende betaling ingehouden.

Twée keer per week wordt het fruit bevroren tot -150 graden. Op deze manier worden eventuele eitjes van motten gedood. Door de wind kunnen deze eitjes namelijk in de droogkasten worden geblazen en zo op het fruit terechtkomen. Vervolgens worden de zakken fruit verpakt in dozen en opnieuw gemarkeerd. Ze zijn dan klaar voor transport.

Vanwege de biologische certificering van Fruits of the Nile moet men in de fabriek een uitgebreide administratie bijhouden van elke levering, sorteerhandeling, betaling en inhouding. Deze administratie moet tenminste vijf jaar worden bewaard.

Figuur 10: De sorteertafels in de fabriek van Fruits of the Nile.
Linksonder wordt gedroogde banaan gesorteerd, rechtsonder gedroogde ananas © Tropical Wholefoods.

3. Uganda

Belangrijkste feiten

Ligging: Afrika

Hoofdstad: Kampala

Oppervlakte: 6 keer Nederland

Aantal inwoners: 35 miljoen

Religie: christendom (84%)

Taal: Engels (officieel), Ganda en Luganda

Nationale feestdag: 9 oktober

Figuur 11: Kaarten van Uganda en Afrika © Central Intelligence Agency

Geografie:

Ligging	Centraal Oost-Azië, tussen Kenya en Congo
Oppervlakte	241,038 km ²
Landschap	hoogvlakte omringd door bergen
Klimaat	tropisch,
Bedreigingen	het droogleggen van graslanden voor het gebruik in de landbouw, ontbossing, overbegrazing en wijdverbreide stroperij

Demografie:

Aantal inwoners (schatting 2012)	35,873.253
0-14 jaar	50%
15-64 jaar	48%
65+	2%
Etnische groepen (2002)	
Stedelijke bevolking (2010)	13%
Stedelijke groei (schatting 2010-2015)	4,8%
Geboortecijfer (schatting 2012)	6,7 kinderen per vrouw
Talen	Engels (officieel) Ganda, Luganda en Swahili
Religie	christendom (84%), islam (12%)
Nationale feestdag	9 oktober Herdenking van de onafhankelijkheid van het Verenigd Koninkrijk op 9 oktober 1962

Gezondheid:

Gemiddelde levensverwachting mannen (2012)	52 jaar
vrouwen	55 jaar
Zuigelingensterfte (schatting 2012)	61 per 1000
Verzorgingsgebied per dokter (2004)	1 dokter per 12.048 inwoners
Nederland (2007)	1 dokter per 250 inwoners
Moedersterfte (2008)	430 per 100.000 geboortes

Onderwijs:

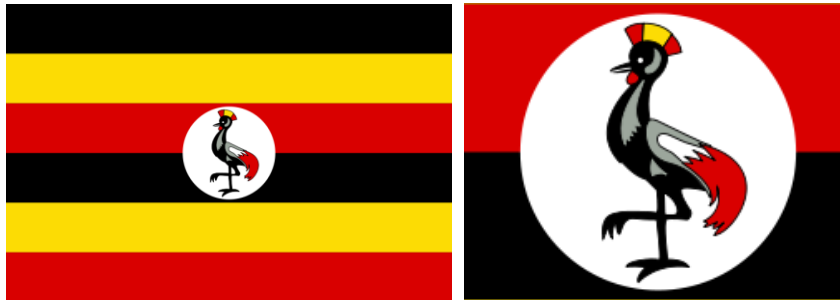
Alfabetiseringsgraad (2005)	67% (mannen 77%, vrouwen 58%)
Schooljaren (2009)	11 jaar (jongens en meisjes)
Percentage kinderen dat naar de basisschool gaat (1998-2004)	onbekend

Economie:

Werkloosheid (2011)	niet bekend
Bevolkingspercentage dat leeft onder de armoedegrens (\$1,25 per dag) (2000-2006)	52%
Beroepsbevolking (2011)	16 miljoen
Agrarische sector (1999)	82%
Industrie	5%
dienstverlening	13%
Munt	Ugandese shilling
Internetgebruikers (2011)	33.082
Mobieltjes (2009)	12 miljoen
Landbouwproducten	koffie, thee, katoen
Grondstoffen	koper, kalksteen, zout

Wist je dat...

*Het zwart symboliseert de Afrikanen
het geel de Afrikaanse zon
het rood het bloed van de Afrikaanse broederschap*

*In het midden van de vlag staat de Grijze kroonkraan of kroonkraanvogel,
het nationaal symbool van Uganda.
De kraanvogel stond op de militaire insignes van de Ugandese soldaten tijdens de koloniale tijd.*

Figuur 12: Grijze kroonkraan of kroonkraanvogel.
Een foto van Luc Viatour/ www.lucnix.be